

EU2009.CZ

Neformální jednání ministrů odpovědných za místní rozvoj

Mariánské Lázně | 22.-24. dubna 2009

SBORNÍK

Neformální jednání ministrů odpovědných za místní rozvoj

Mariánské Lázně | 22.–24. dubna 2009

SBORNÍK

Kohezní politika EU Strana **6**

Program jednání ministrů Strana **12**

Účastníci jednání ministrů Strana **14**

Rámcové otázky Strana **19**
Otázky rámuující debaty

Prostor bez vnitřních hranic Strana **20**
Vystoupení ministra Cyrila Svobody dne 22. dubna 2009

Dějiny a odpovědnost Strana **22**
Vystoupení ministra Cyrila Svobody dne 23. dubna 2009

Shrnutí jednání Strana **26**
Vystoupení ministra Cyrila Svobody dne 24. dubna 2009

Komuniké ministrů pro regionální politiku Strana **30**

Zpráva o zhodnocení kohezní politiky Strana **34**

Zpráva o konferenci Strana **51**
Mezinárodní konference „Budoucnost politiky soudržnosti a integrovaný místní rozvoj“ (Praha, 26.–27. březen 2009)

Kohezní politika EU

Finanční instrumenty a iniciativy, kterými EU podporuje snižování sociálních a ekonomických disparit, zejména mezi regiony, existují již od samého počátku evropské integrace. Evropský sociální fond existuje již od Římských smluv z roku 1957. Teprve s Jednotným evropským aktem byl roku 1986 zaveden pojem hospodářské a sociální soudržnosti. Nařízením Rady^a ze dne 24. června 1988 vznikla integrovaná **kohezní politika** (politika hospodářské a sociální soudržnosti).

Obecným cílem kohezní politiky je podle článku 158 Smlouvy o fungování EU (stejně jako podle stejného článku dosud neratifikované Lisabonské smlouvy) snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální (a územní)^b soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

V souladu s novou agendou pro růst a zaměstnanost – tzv. Lisabonskou strategií – klade kohezní politika v programovém období 2007–2013 důraz na zvyšování konkurenceschopnosti regionů, které se vyrovnávají se strukturálními změnami, a na zaměstnanost.^c Implementaci kohezní politiky provádí Evropská komise spolu se členskými státy – konkrétně Generální ředitelství pro regionální politiku a Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti; politickou odpovědnost nesou komisaři, kterými jsou pro funkční období 2004–2009 Danuta Hübner a Vladimír Špidla.

Od začátku 80. let se trvale zvyšuje objem prostředků uvolňovaných na kohezní politiku ze společného rozpočtu EU, mimo jiné i v souvislosti s přistoupením méně vyspělých členských států (Irsko, Řecko, Španělsko a Portugalsko) v 70. a 80. letech minulého století a poté s tzv. východním rozšířením EU v roce 2004. Z hlediska objemu výdajů se kohezní politika dlouhodobě řadila na druhé místo za Společnou zemědělskou politiku.

V programovém období 2007–2013 je kohezní politika z hlediska výdajů a s podílem 35,7 % na celkovém rozpočtu EU – 347,410 mld. €^d vůbec nejvýznamnější politikou EU.

ČR začala plně využívat pomoc poskytovanou v rámci kohezní politiky po svém vstupu do EU v květnu 2004, kdy se zařadila mezi země s nižší ekonomickou výkonností (tzv. kohezní země). Pro programové období 2000–2006 byly Evropskou komisí vytyčeny tři cíle:

1. Podpora rozvoje zaostávajících regionů,
2. Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací a
3. Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání.

V ČR bylo 7 z 8 statistických jednotek NUTS II (regionů soudržnosti) zařazeno do cíle 1 kohezní politiky. V rámci programového období 2004–2006 se v ČR doposud realizuje pět programů podpory fondů EU, 2 jednotné programové dokumenty pro cíle 2 a 3 a další iniciativy Společenství s celkovou

alokací zhruba 1,672 mld. €. Kromě toho má ČR k dispozici alokaci Fondu soudržnosti v objemu 945 mil €. V současné době probíhá ukončování finanční perspektivy 2000–2006. Tyto prostředky byly v rámci cílů hospodářské a sociální soudržnosti využívány zejména na vytváření stimulačních podmínek pro podnikatelské prostředí, zvyšování flexibility trhu práce a zlepšování kvality infrastruktury.

Z hlediska vývoje v regionech byl proces reálné konvergence k úrovni EU měřené ukazatelem HDP (v PPS) na obyvatele až dosud nejrychlejší v hlavním městě Praze. To je podobný vývoj, jako v ostatních nových členských zemích EU, kde rovněž rostou nejrychleji metropolitní oblasti.

Pro programové období 2007–2013 získala ČR na realizaci kohezní politiky z EU prostředky výši 26,692 mld. €, a to na tyto tři cíle kohezní politiky:

1. **Cíl Konvergence:** V ČR do této kategorie spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy (prostředky ze strukturálních fondů) a Česká republika (v rámci kritérií pro Fond soudržnosti). Na Cíl Konvergence celkově v ČR připadá 25,9 mld. €;
2. **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** v ČR pod něj spadá Hl. m. Praha. Na tento cíl připadá v ČR 419 mil €;
3. **Cíl Evropská územní spolupráce:** v ČR pod něj spadají všechny regiony. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v ČR 398 mil. €.

Uvedené tři cíle jsou financovány **ze tří evropských fondů** (Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti). Pro financování ze strukturálních fondů v rámci cíle Konvergence jsou způsobilé regiony, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru HDP EU-25 na obyvatele (v PPS).^e Pro financování v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost jsou způsobilé oblasti, které nejsou způsobilé pro financování v rámci cíle Konvergence a nevyužívají přechodné podpory.^f Pro financování z Fondu soudržnosti jsou způsobilé členské státy, jejichž HND na obyvatele je nižší než 90 % průměru HND na obyvatele EU-25 (v PPS).^g Pro účely přeshraniční spolupráce v rámci cíle Evropská územní spolupráce jsou pro financování způsobilé regiony úrovně NUTS III nacházející se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všechny regiony NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 km.

Strategii dalšího rozvoje ČR pro období 2007–2013 a jejích regionů určuje v rámci kohezní politiky Národní strategický referenční rámec ČR („NSRR“). Finanční pomoc ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, doplněná o veřejný a soukromý kapitál, má posílit ekonomickou výkonnost státu i jednotlivých regionů, zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky modernizací její struktury a zvyšovat vzdělanost obyvatelstva. Poskytnuté finanč-

ní investice mají podle NSRR směřovat především do dopravní dostupnosti, do infrastruktury v oblasti životního prostředí, modernizace veřejné správy a samosprávy, do podpory podnikání a vědeckého výzkumu, rozvoje lidských zdrojů a vzdělanosti obyvatelstva a do rozvoje cestovního ruchu.

Národní strategický referenční rámec je realizován **prostřednictvím 24 operačních programů zaměřených na čtyři strategické cíle:**

1. konkurenceschopná česká ekonomika,
2. otevřená, flexibilní a soudržná společnost,
3. atraktivní prostředí,
4. vyvážený rozvoj území.

Srovnání základních parametrů předchozího a současného programového období:

	Programové období 2004–2006 (tj. 3 roky)	Programové období 2007–2013 (tj. 7 let)
Počet cílů kohezní politiky	3	3
Počet fondů financování kohezní politiky	4	3
Celková alokace kohezní politiky EU v mld. €	213 + 22 ^h	347
Celková alokace pro ČR ze zdrojů EU v mld. €	2,63	26,692
Podíl ČR z celkové alokace kohezní politiky EU	7,6 % z dodatečné alokace pro 10 přístupujících členských států	7,7 % z alokace pro EU-27
Počet operačních programů v gesci řídicích orgánů ČR	8 ⁱ	18 ^j

Poznámky

- a) Council Regulation (EEC) No 2052/88 of 24 June 1988 on the tasks of the Structural Funds and their effectiveness and on coordination of their activities between themselves and with the operations of the European Investment Bank and the other existing financial instruments.
- b) Pojem územní soudržnosti obsahuje dosud neratifikovaná Lisabonská smlouva.
- c) Čtvrtá kohezní zpráva.
- d) Zdroj: Inforegio Panorama, European Union Regional Policy, No 23, September 2007, str. 6.
- e) Čl. 5 Obecného nařízení č. 1083/ 2006 z 11. července 2006.
- f) Čl. 6 Obecného nařízení č. 1083/ 2006 z 11. července 2006.
- g) Čl. 5 Obecného nařízení č. 1083/ 2006 z 11. července 2006.
- h) 213 mld. € bylo přiděleno starým členským státům EU-15. Po rozhodnutí o rozšíření EU o dalších 10 nových členských zemí byla těmto státům přidělena dodatečná alokace ve výši 22 mld. €.
- i) 1. OP Infrastruktura, 2. OP Průmysl a podnikání, 3. OP Rozvoj lidských zdrojů, 4. OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, 5. Společný regionální operační program, 6. Jednotný programový dokument pro cíl 2, 7. Jednotný programový dokument pro cíl 3 a 8. Iniciativa Interreg IIIA ČR–Polsko.
- j) 1. OP Životní prostředí, 2. OP Doprava, 3. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, 4. OP Lidské zdroje a zaměstnanost, 5. OP Podnikání a inovace, 6. Výzkum a vývoj pro inovace, 7. ROP Severozápad, 8. ROP Severovýchod, 9. ROP Střední Čechy, 10. ROP Jihozápad, 11. ROP Jihovýchod, 12. ROP Moravskoslezsko, 13. ROP Střední Morava, 14. OP Technická pomoc, 15. Integrovaný OP, 16. ROP Praha Konkurenceschopnost, 17. ROP Praha Adaptabilita, 18. OP Přeshraniční spolupráce ČR–Polsko.

Program jednání ministrů

Středa 22. dubna 2009

- Dopoledne** Příjezd účastníků do Prahy; přesun do Mariánských Lázní
- 13:00** Oficiální zahájení zasedání – welcome drink
v Hotelu Esplanade (Mariánské Lázně) – ministr Cyril Svoboda
- 14:00–17:30** Exkurze po projektech v Karlovarském kraji – setkání
se zástupci kraje
- 19:00** Večeře v Hotelu Esplanade a v Centrálních lázních
(Mariánské Lázně)

Čtvrtek 23. dubna 2009

- 09:30–10:00** Registrace ve Společenském domě Casino

Dopolední část – současný stav diskuse o budoucnosti kohezní politiky, diskuse ministrů

- 10:00–10:15** Úvodní projev ministra pro místní rozvoj ČR Cyrila Svobody
- 10:15–10:30** Prezentace postoje Evropského parlamentu k budoucnosti
kohezní politiky – Gerardo Galeote
- 10:30–10:45** Prezentace postoje Výboru regionů k budoucnosti kohezní
politiky – Luc Van den Brande
- 10:45–11:00** Prezentace výsledků zasedání ministrů OECD na téma
„Investice ve prospěch růstu: Budování inovativních regionů“
- 11:00–11:15** Přestávka
- 11:15–11:30** Prezentace zprávy o výsledcích mezinárodní konference
„Budoucnost kohezní politiky“ pořádané v březnu 2009
v Praze – John Bachtler
- 11:30–12:45** Diskuse ministrů – stručné reakce na prezentace
- 12:45–12:50** Společné foto
- 12:50–14:15** Oběd

Odpolední část – diskuse ministrů

- 14:15–14:20** Krátké představení programu předsednictví a témat diskuse – ministr pro místní rozvoj ČR Cyril Svoboda
- 14:20–14:50** Hlavní projev: Úvahy o budoucnosti kohezní politiky – Danuta Hübner
- 14:50–16:00** Diskuse ministrů o budoucnosti kohezní politiky (první část)
- 16:00–16:15** Přestávka
- 16:15–17:30** Diskuse ministrů o budoucnosti kohezní politiky (druhá část)
- 17:30–17:50** Diskuse a schválení komuniké ministrů
- 17:50–18:20** Tisková konference
- 19:00–22:30** Slavnostní galavečeře a kulturní program v Hotelu Esplanade

Pátek 24. dubna 2009

- 09:30–09:40** Úvodní projev na téma integrovaný místní rozvoj – ministr Cyril Svoboda
- 09:40–10:10** Výsledky veřejné diskuse na téma Zelená kniha o územní soudržnosti – Udělejme z územní rozmanitosti přednost – Danuta Hübner
- 10:10–11:30** Diskuse ministrů (první část)
- 11:30–12:00** Přestávka
- 12:00–12:45** Diskuse ministrů (druhá část)
- 12:45–12:55** Názory Evropské komise – Danuta Hübner
- 12:55–13:00** Prezentace programu švédského předsednictví
- 13:00–13:20** Shrnutí a závěrečný projev jménem českého předsednictví – ministr Cyril Svoboda
- 13:20–13:50** Tisková konference
- 13:50–15:00** Oběd
- po 15:00** Odjezd do Prahy

Účastníci jednání ministrů

- ČESKÁ REPUBLIKA** | **Cyril Svoboda** | ministr pro místní rozvoj
- BELGIE** | **Axel Buyse** | Generální zástupce vlámské vlády v EU
- BULHARSKO** | **Netlena Plugtschieva** | zástupkyně ministerského předsedy
- DÁNSKO** | **Preben Gregersen** | manažer regionální politiky
- ESTONSKO** | **Siim Kiisler** | Ministr regionálních záležitostí
- FINSKO** | **Heikki Aurasmaa** | stálý náměstek státu
- FRANCIE** | **Pierre Dartout** | meziministerský delegát
- HOLANDSKO** | **Jasper Wesseling** | manažer pro regionální politiku
- CHORVATSKO** | **Hrvoje Dolenc** | státní sekretář
- IRSKO** | **Patrick Casey** | hlavní kancléř
- ITÁLIE** | **Sabina De Luca** | generální manažerka
- KYPR** | **Adonis Constantinides** | kancléř pro plánování
- LITVA** | **Ana Stankaitienė** | manažerka oddělení
- LOTYŠSKO** | **Andzs Ubelis** | zástupce státního sekretáře
- LUCEMBURSKO** | **Jean-Marie Halsdorf** | ministr domácích záležitostí
- MAĎARSKO** | **Peter Heil** | vedoucí kabinetu
- MALTA** | **Godwin Grima** | hlavní stálý sekretář
- NĚMECKO** | **Claudia Dorr** | generální manažerka
- NORSKO** | **Halgeir Aalbu** | Generální manažer
- POLSKO** | **Elżbieta Bieńkowska** | ministryně pro regionální rozvoj

PORTUGALSKO | **Francisco Correia** | ministr životního prostředí,
územního plánování a místního rozvoje

RAKOUSKO | **Johannes Rossbacher** | manažer

RUMUNSKO | **Cosmin Coman** | státní sekretář

ŘECKO | **Athanasios Bouras** | náměstek ministra

SLOVENSKO | Igor Štefanov | ministr stavebního a místního rozvoje

SLOVINSKO | Zlata Ploštajner | ministryně pro místní samovládu
a místní rozvoj

ŠPANĚLSKO | Jose Antonio Zamora | generální manažer

ŠVÉDSKO | Joran Hagglund | státní sekretář

ŠVÝCARSKO | Silvia Jost | vedoucí sekce pro mezinárodní vztahy

TURECKO | Ahmet Yaman | generální manažer pro regionální rozvoj
a strukturální úpravy

VELKÁ BRITÁNIE | Thomas Walkerm | Manažer pro evropské
a mezinárodní záležitosti

EVROPSKÁ KOMISE | **Danuta Hubner** | komisařka pro regionální rozvoj

EVROPSKÁ KOMISE | **Dirk Ahner** | generální manažer

EVROPSKÁ KOMISE | **Katarina Mathernova** | zástupkyně generálního manažera

EVROPSKÝ PARLAMENT | **Oldřich Vlasak** | člen komise regionálního rozvoje Evropského parlamentu

GENERÁLNÍ SEKRETARIÁT RADY EVROPSKÉ UNIE

Petr Blizkovsky | manažer ekonomických a regionálních záležitostí

VÝBOR REGIONŮ | **Luc Van den Brande** | předseda

HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR | **Krzysztof Pater** | Předseda sekce ECO

EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA | **Guy Clausser** | přidružený manažer konvergence a životního prostředí

EVROPSKÉ VÝZKUMNÉ STŘEDISKO POLITIK, UNIVERZITA

STRATHCLYDE | **John Bachtler** | ředitel

OECD – ORGANIZACE PRO EKONOMICKOU SPOLUPRÁCI

A VÝVOJ | **Mario Pezzini** | vedoucí divize regionální konkurenceschopnosti a kontroly

Rámcové otázky

Otázky rámuující debaty během tří půldenních bloků neformálního jednání ministrů odpovědných za regionální rozvoj (otázky byly rozeslány delegacím členských zemí dne 10. dubna 2009)

Otázky pro první blok – 23. dubna dopoledne:

1. Jaké jsou politické nebo institucionální podmínky / požadavky spojené s účinným a hospodárným využíváním fondů?
2. Jaké jsou nejdůležitější součásti přidané hodnoty poskytované kohezní politikou, které by měly být zachovány nebo posíleny?

Otázky pro druhý blok – 23. dubna odpoledne:

1. Jak by mohl být významný podíl prostředků fondů zaměřen na řadu úzce definovaných tématických priorit?
2. Jak by mohl být ustaven účinnější a případně diferenciovaný přístup k implementaci?
3. Jak by mohla být podporována pravidelnější strategická debata, kromě neformálních jednání, o politických a koncepčních otázkách a implementaci kohezní politiky?

Otázky pro třetí blok – 24. dubna dopoledne:

1. Jaká je přidaná hodnota územního cíle kohezní politiky?
2. Jaká jsou vhodná kritéria a ukazatele k hodnocení územní soudržnosti?
3. Jaký je prostor pro rozšíření využití makro-regionálních strategií pro implementaci územní soudržnosti?
4. Jak může být lépe podporován integrovaný místní rozvoj? Měly by být zkušenosti z vypracování Integrovaných plánů rozvoje měst být šířeji využity pro jakoukoli účelnou oblast?

Prostor bez vnitřních hranic

Vystoupení ministra pro místní rozvoj České republiky Cyrila Svobody na slavnostní večeři v hotelu Esplanade (Mariánské Lázně, 22. dubna 2009)

Milí kolegové, vážení hosté, dámy a pánové, nejprve mi dovoluňte uvítat ty, kteří přijeli až dnešní večer a neměl jsem tu příležitost je uvítat odpoledne před návštěvou Karlových Varů.

Jsmo v lázeňském městě, které je nedaleko od zámku Kynžvart. Jde o nádherný zámek opravený díky prostředkům z Evropské Unie a slavnostně otevřený v roce 2000. Celkové náklady rekonstrukce byly 2,2 mil. €; z toho více než 1 mil. € bylo poskytnuto z Programu Phare. Obnova a rekonstrukce je živým důkazem péče o společné evropské dědictví. Dnes patří k nejvýznamnějším kulturním a turistickým místům regionu.

Nejvýznamnějším majitelem a uživatelem zámku byl Klement Lothar kníže Metternich, otec Svaté Aliance. Svatá Aliance, uzavřená ve Vídni 26. září 1815, měla být velkým projektem sjednocení Evropy. Zakládala společenství proti revoluci, liberalismu a nacionalismu. Svatá Aliance, kterou mezi sebou původně uzavřeli tři křesťanští panovníci – rakouský císař František I., pruský král Friedrich Vilém III. a ruský car Alexandr I. – se nakonec rozrostla o všechny křesťanské panovníky Starého kontinentu. Jen britský panovník a papež se nepřipojili. Byl to pokus vytvořit mírovou Evropu založenou na dohodě mezi plně suverénními státy. Její protagonisté spoléhali na to, že sdílení universálních hodnot je silnější než politické hranice mezi jednotlivými státy. Svatá Aliance, protože nebyla integrací, vydržela jen do Krymské války v letech 1853 až 1856 – tedy pouhých 38 let. Formálně a definitivně celý projekt skončil První světovou válkou. Evropa v letech mezi 1815 a 1914 prošla 19 válkami, které zanechaly celkem 13 milionů mrtvých na bojištích a asi 10 milionů poválečných obětí.

Připomínám tuto skutečnost proto, abychom si uvědomili, že mír, stabilita a prosperita jsou založeny na soudržnosti. Ta je ve středu našeho zájmu. Skutečnou soudržnost můžeme vytvářet jen v rámci Unie, která je založena na sdílení moci a odpovědnosti. Soudržnost je nutně spojena s integrací. Máme evropskou integraci jako závazek, neboť náš prostor nemá, na rozdíl od Svaté Aliance, vnitřní hranice.

Rozdíl mezi oběma projekty je zřejmý. Ten první sice spojoval sdílený křesťanský universalismus, ale rozdělovaly jej hranice jednotlivých států. Proto nemohl obstát. Náš integrační projekt je silný, protože nemá vnitřní hranice.

Máme tedy odpovědnost definovat politiku soudržnosti a věnovat se vytváření reálné soudržnosti mezi regiony a lidmi, aby se míra identifikace občanů s Evropskou unií prohlubovala. Jen tak pomůžeme sobě i budoucím generacím.

Zítرا nás čeká náročný pracovní den; přeji Vám proto, abyste se dnešní večer cítili dobře.

Dějiny a odpovědnost

Vystoupení ministra pro místní rozvoj České republiky Cyrila Svobody na galavečeři v hotelu Esplanade (Mariánské Lázně, 23. dubna 2009)

Dámy a pánové, dovoluji, abych vás oslovil na zahájení naší společné slavnostní večeře.

V Mariánských lázních pobývalo mnoho významných osobností našeho kontinentu. Mezi nimi byl i britský panovník Edward VII., který se zde setkal s rakousko-uherským císařem Františkem Josefem I. Byl to právě on, kdo 29. května 1865 ještě jako císař rakouský podepsal zakládací listinu města Mariánské Lázně.

Přátelský vztah těchto panovníků v době označované jako „belle époque“ měl symbolický význam. Britský panovník, představitel monarchie s protestantskou demokratickou tradicí, dne 21. srpna 1905 založil v Mariánských Lázních vedle našeho hotelu první golfový klub na území naší vlasti. Jako první zakládající člen klubu se zapsal zlatým plnicím perem do jeho pamětní knihy.

Na rozdíl od něho František Josef I. – reprezentant katolické tradice – golf nehrál. Možná, že chodil každý den do katolického kostela.

Dvě tradice starého světa se setkaly na samém počátku minulého století, kdy si všichni byli jisti, že se nic hrozného nemůže stát. Byla to přece „krásná epocha“.

Podle mého názoru oba mocnáři měli buď spolu hrát golf nebo chodit do kostela, zkrátka měli v té krásné době spolu trávit více času. Jistě spolu měli více mluvit o světě a o své odpovědnosti za jeho stav. Nepochybně si měli více uvědomovat, jaký mají skutečný vliv na běh dějin.

Až první světová válka – válka generálů, znamenala konec „belle epoque“. Válka ukázala, jak dramaticky se svět změnil. Válka prokázala, že panovníci měli moc jen „na papíře“. Starý svět pominul; nadnárodní státy se rozpadly. Křesťanský universalismus jako politický pojem byl odmítnut. Vznikly nové státy na národním principu. Rakousko-Uhersko zaniklo. Evropa se sekularizovala.

Jen golfový klub zůstal. Přežil dvě světové války, nacismus i komunismus. A dokonce od roku 2003 nese titul „Royal Golf Club“, který mu udělila britská královna Alžběta II.

Proto je darem českého předsednictví pro vedoucí delegací plnicí pero, které Vám nyní bude – jako dárek – věnováno a já Vás prosím, abyste se zapsali do knihy návštěv – tak, jako kdysi král Edward VII. Akt našeho podpisu má připomínat naše dnešní jednání, náš závazek vytvářet trvalou soudržnost Evropy – soudržnost mezi lidmi. Máme úkol nejen zkracovat vzdálenost budováním komunikačních sítí, ale také vytvářet skutečnou blízkost mezi lidmi. Tvoříme klub demokratických zemí. Máme spolu více komunikovat a uvědomovat si naši odpovědnost za běh dějin. Věřím, že naše dílo bude mít delší trvání, než slavný golfový klub.

Golfový klub jsem zmínil jako symbol trvání, kontinuity a tradice – golf je na tradicích přímo založen. Tradice patří k životu – nejen sportovnímu a společenskému – a je dobré je dodržovat.

Dámy a pánové, jako vyjádření tradice je nyní mou milou povinností předat následujícímu předsednictví tento ZVON. Dělán to rád a připomínám, že ve středověku bylo zvonům připisováno sedm ctností:

laudo deum verum	pravého Boha chválím
vivos voco	živé volám
congrego clerum	kněží shromažďuji
mortuos plango	mrtvé oplakávám
fulgura frango	blesky rozrážím
pestem fugo	mor zaháním
festa decoro	svátky slavím

Je proto vhodný projev tradice svěřit švédskému předsednictví tento zvon – jako symbol našeho společného díla... Přeji svému švédskému kolegovi, státnímu tajemníkovi panu Jöranu Hägglundovi, hodně úspěchů.

Shrnutí jednání

Vystoupení ministra pro místní rozvoj České republiky Cyrila Svobody
(Mariánské Lázně, 24. dubna 2009)

Dámy a pánové, dovoluji mi nyní, abych shrnul naše dvoudenní jednání – tj. ministrů pro regionální rozvoj.

Cílem bylo vést diskusi o budoucnosti kohezní politiky mezi ministry odpovědnými za regionální politiku, komisařkou pro regionální politiku, zástupci Evropského parlamentu, Výborem regionů, kandidátskými zeměmi a dalšími pozvanými státy a institucemi.

Proto program jednání obsahoval dvě vzájemně provázaná témata.

Prvním tématem, diskutovaným včera, byla budoucnost kohezní politiky a její možné zaměření po roce 2013. Předsednictví očekávalo otevřenou diskusi obsahující okruhy, které by mohly být promítnuty do dalších fází debat na toto téma. Podle mého názoru se podařilo tento cíl zcela naplnit.

Včera jsme nejprve slyšeli několik velmi inspirativních diskusních příspěvků zástupců Evropského parlamentu, Výboru regionů a OECD. Profesor Bachtler nás poté seznámil s výsledky konference pořádané v Praze v březnu a zaměřené na stejné téma – budoucnost kohezní politiky. Slyšeli jsme také velmi zajímavé vystoupení komisařky Hübner, které vyvolalo mimořádně živou a zajímavou debatu. Ještě jednou velmi děkuji za předložený „reflection paper“.

Jsem šťastný, že naše včerejší jednání má hmatatelný výsledek. Přijetí krátkého společného komuniké bylo ambicí českého předsednictví. Hlavním cílem přijatého komuniké je přispět do dalších debat o budoucnosti kohezní politiky. Velmi si vážím pozitivního přístupu Vás všech k našemu českému plánu a ještě jednou děkuji za Vaši pomoc, Vaše připomínky a tím i za skutečnou „kulturu kompromisu“.

Dovolte mi nyní shrnout **druhý den** našeho neformálního jednání ministrů a vyzdvihnout názory, které zaznívaly v dnešní debatě.

- slyšeli jsme podrobnou zprávu paní komisařky Hübner, o tom jaké příspěvky přinesla veřejná debata k Zelené knize o územní soudržnosti;
- většina příspěvků zmínila, že územní soudržnost není novým konceptem, ale je to téma, které se diskutuje již více jak 10 let, nicméně nyní dochází k jeho zviditelnění;

- dnes také zaznělo, že cílem kohezní politiky a územní soudržnosti zvláště by mělo být zachování a posílení územní rozmanitosti;
- územní soudržnost je podle mnoha názorů, a to bych chtěl zdůraznit, o mobilizaci potenciálu a rozvoji příslušného území, ne o kompenzaci geografických handicapů;
- slyšeli jsme, že územní soudržnost je o zlepšení propojení mezi regiony, zajištění přístupu ke službám a posílení integrace regionů v rámci jednotného trhu;
- byla zdůrazněna potřeba posílení koherence politik s územním dopadem;
- hlasitě zazněl názor, že je třeba usilovat lepší pochopení situace v konkrétním území a získávat více informací o vývoji a dopadech procesů probíhajících v daném teritoriu;
- využití funkčních území a makroregionů k přípravě a realizaci strategií pro konkrétní oblasti je možnou cestou jak v budoucnu posilovat územní soudržnost;
- z mnoha stran zaznívalo přesvědčení, že je třeba posílit územní spolupráci;
- podle mého názoru by územní soudržnost neměla být vnímána jen z hlediska geografického, ale podstatný je aspekt soudržnosti lidí žijících v daném území;

Na závěr mi dovoluje konstatovat, že jsme vedli dnes dopoledne zajímavou debatu. Jak zde zaznělo od paní komisařky Hübner, Evropská komise bude pokračovat v práci na tématu územní soudržnosti a zanedlouho bude vydána 6. zpráva o pokroku a sdělení EK s návrhy inspirovanými příspěvky z veřejné debaty.

Děkuji za Vaše vyjádřené názory k územní soudržnosti a integrovanému místnímu rozvoji.

Komuniké ministrů pro regionální politiku

Ministři pro regionální politiku Evropské unie se setkali v Mariánských Lázních, v České republice, ve dnech 23. a 24. dubna 2009, aby projednali budoucnost politiky soudržnosti.

Setkání se zúčastnil rovněž komisařka pro regionální politiku, zástupci Výboru pro regionální rozvoj Evropského parlamentu, předseda Výboru regionů, zástupci Evropského hospodářského a sociálního výboru, zástupci Evropské investiční banky a zástupci OECD. Předsednictví mělo také potěšení přivítat zástupce kandidátských zemí Turecka a Chorvatska, Švýcarska a Norska (zemí Evropského sdružení volného obchodu).

Ministři se shodli na přijetí společného komuniké, což je dokument odrážející současný stav. Ministři pro regionální politiku členských zemí EU:

- aniž by předjímali výsledek přezkoumání rozpočtu a následnou debatu o dalším víceletém finančním rámci,
- aniž by předurčovali podobu politiky soudržnosti po roce 2013,
- aniž by tím byl dotčen výsledek probíhající ratifikace Lisabonské smlouvy, která obsahuje koncept územní soudržnosti,
- nehledě na rychle se měnící světové hospodářské prostředí,

přispěli následujícími body do diskuze o budoucnosti politiky soudržnosti:

A. Cíle politiky soudržnosti

1. Ministři zdůrazňují, že politika soudržnosti přispívá k integraci, solidaritě, soudržnosti a konkurenceschopnosti v Evropě a měla by i nadále prosazovat své základní cíle, jak jsou stanoveny ve Smlouvě.

2. Ministři oceňují úspěchy politiky soudržnosti a jsou přesvědčeni, že by její úloha měla být zachována i do budoucnosti. Ministři sdílejí názor, že zásadní nárůst rozdílů mezi regiony v EU, k němuž došlo v návaznosti na nedávná rozšíření, a nárůst subregionálních rozdílů, zdůraznil význam politiky soudržnosti.

3. Ministři podporují harmonický, vyrovnaný a udržitelný rozvoj Společenství a jsou toho názoru, že největší důraz politiky soudržnosti by měl být kladen na konvergenci méně prosperujících oblastí. Ministři se shodují, že politika soudržnosti by měla být aplikována na celém území EU. Ministři jsou rovněž přesvědčeni, že územní spolupráce je jasnou přidanou hodnotou Evropy.

4. Ministři se domnívají, že politika soudržnosti významně přispívá k plnění Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost a k plnění Göteborgské agendy. Politika soudržnosti podporuje veřejné investice a stimuluje další veřejné a soukromé zdroje, což je velmi důležité během současné světové hospodářské krize. V souvislosti s krizí ministři připomínají, že důraz na dlouhodobé strategické cíle je i nadále zásadní pro politiku soudržnosti, přesto vyzdvihují její potenciál poskytnout krátkodobý impuls.

5. Ministři souhlasí, že se evropské regiony potýkají s novými výzvami, jakými jsou například globalizace, demografické změny, změny v energetice a změny klimatu, a sdílejí názor, že politika soudržnosti – jako doplněk regionální politiky, národních a dalších politik EU – může přispět a pomoci regionům, aby se se zmíněnými výzvami a příležitostmi vyrovnaly s ohledem na posilování územní soudržnosti.

6. Ministři vyjadřují potřebu zlepšit koordinaci mezi politikou soudržnosti a jinými politikami EU v případech, kdy je to nezbytné, aby se zvýšila účinnost plnění cílů Společenství.

B. Přínosy politiky soudržnosti

7. Ministři zdůrazňují, že politika soudržnosti zajišťuje stabilní, bezpečný a strategický finanční rámec, jehož cílem je aktivovat národní i regionální potenciály a který těmto oblastem poskytuje mechanismus pobídek, aby posílil jejich konkurenční výhody.

8. Ministři vyzdvihují skutečnost, že přínos politiky soudržnosti spočívá v integrovaném přístupu, který umožňuje, aby byly politické reakce uzpůsobeny potřebám konkrétních národních a regionálních kontextů, a tak přispívá k posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

9. Ministři zdůrazňují, že základní zásady politiky soudržnosti, jakými jsou víceleté programy, sledování a hodnocení, partnerství, soustředěnost, spolufinancování a adicionalita, jsou zásadní i pro další generaci politiky soudržnosti.

10. Ministři potvrzují, že přínos politiky soudržnosti dále spočívá v subsidiaritě a víceúrovňové správě. Ministři rovněž podporují partnerství, sdílené řízení a proporcionalitu jako klíčové předpoklady úspěchu politiky soudržnosti v praxi.

11. Ministři velmi oceňují pozitivní roli politiky soudržnosti v oblasti podpory budování kapacit, posílení spolupráce, výměny zkušeností a sdílení osvědčených postupů na všech úrovních.

C. Provádění politiky soudržnosti a její nástroje

12. Ministři souhlasí, že implementační mechanismy je třeba výrazně zlepšit směrem ke skutečnému zjednodušení a vyzývají Komisi ke zintenzivnění práce na řešení těchto otázek jak pro stávající, tak pro příští programové období, v úzké spolupráci s členskými státy. Ministři věří, že by proces zjednodušení, při zohlednění zásady proporcionality, měl zajistit větší účinnost politiky soudržnosti a že povede ke snížení administrativní zátěže při zachování řádného finančního řízení.

13. Ministři žádají Komisi, aby přezkoumala možnosti větší koherence mezi jednotlivými fondy politiky soudržnosti, a zajistila tak co možná největší synchronizaci pravidel a postupů.

14. Ministři jsou přesvědčeni, že by politika soudržnosti neměla záviset pouze na finanční podpoře ve formě grantů, ale měla by dále uvažovat nad jinými způsoby financování a využívat je v praxi.

D. Pokračování v diskuzi o politice soudržnosti

15. Ministři zdůrazňují, že je zapotřebí dostatečné doby pro strategickou diskuzi o nové generaci politiky soudržnosti jako součásti procesu přezkoumání rozpočtu a následně debaty o příštím víceletém finančním rámci. Ministři žádají Komisi a Radu, aby sestavily přesný harmonogram jednání o legislativním rámci politiky soudržnosti po roce 2013, což by mělo vést k včasnému přijetí nových právních předpisů a programových dokumentů, a tím umožnit reálné zahájení nových programů od 1. ledna 2014.

16. Ministři uznávají potřebu průběžné debaty v rámci celé EU o politických a strategických otázkách politiky soudržnosti.

V Mariánských Lázních, 23. dubna 2009

Zpráva o zhodnocení kohezní politiky

1. Úvod

V posledních 20 letech došlo k zásadním změnám stimulovaným sdíleným procesem rozšiřování a prohlubování Evropské unie. Historické rozšíření EU směrem na východ zásadním způsobem změnilo mapu Evropy, obohatilo její kulturní a ekonomický potenciál a značně zvýšilo počet jejích obyvatel a regionů. Jednotná měna a společný trh poskytly základ stability, tváří v tvář mezinárodním problémům a zvýšené ekonomické integraci. Evropa se zároveň neustále mění působením takových sil jako jsou globalizace, informační společnost a environmentální problémy. Avšak vývoj současné ekonomické krize ukázal, jak rychle mohou změny ovlivnit strukturu evropské ekonomiky a společnosti.

Nyní uplynuly téměř dva roky od přijetí Čtvrté zprávy o hospodářské a sociální soudržnosti. Tato zpráva zahájila širokou debatu o budoucí politice soudržnosti. Od té doby byla realizována řada důležitých iniciativ, za účelem obohacení této debaty o analýzu, účast zainteresovaných osob a výměnu názorů s akademií a mezinárodními organizacemi:

- Výsledky konzultace o 4. zprávě o soudržnosti byly shrnuty v Páté zprávě o pokroku v oblasti ekonomické a sociální soudržnosti z června 2008, jež zdůraznila potřebu ambiciózní evropské kohezní politiky, jejímž ústředním bodem zůstává konkurenceschopnost.
- V prosinci roku 2008 byl předložen pracovní dokument o problémech, kterým čelí evropské regiony, nazvaný „Regiony v roce 2020“. To poskytlo první analýzu zaměřenou do budoucna týkající se pravděpodobného regionálního dopadu čtyř hlavních problémů, kterým čelí Evropa: globalizace, demografické trendy, klimatické změny a využívání a dodávky ener-

gií. Závěrem této zprávy bylo konstatováno, že rámec evropské politiky musí být uzpůsoben tak, aby pomohl regionům dostat výzvam roku 2020, a že všechny regiony potřebují najít řešení šitá na míru, aby mohly vyřešit komplex problémů, kterým čelí.

- První výsledky konzultace o Zelené knize o územní soudržnosti poukazují na potřebu přihlížet k územní různorodosti a funkčním ekonomickým oblastem, aby bylo možno lépe koordinovat politiky EU, zlepšit pochopení územních procesů a rozvíjet více strategicky zaměřenou a flexibilní územní spolupráci.
- Práce realizovaná OECD zdůraznila, že země pokračují v provádění nové koncepce vycházející ze schopnosti mobilizovat potenciál regionálního rozvoje a nabídnout přizpůsobený sortiment zboží a služeb pro veřejnost. Tato práce zdůrazňuje, že regionální politika může napomoci dosažení aglomeračních úspor ve všech typech regionů, včetně menších měst a venkovských oblastí, jakož i velkých městských aglomerací.
- Fabrizio Barca provedl nezávislé přezkoumání kohezní politiky. Toto přezkoumání vychází ze série schůzek s akademiky a odborníky z praxe, jež byly uspořádány během roku 2008. Jejich účelem bylo vyhodnotit výsledky kohezní politiky k dnešnímu dni a prodiskutovat odůvodnění, cíle a řízení této politiky.
- Vznikají první výsledky následného vyhodnocení Cílů 1 a 2 za období 2000-2006, přičemž celkové výsledky obohatí debatu v nadcházejícím roce. Byla rovněž provedena analýza programů současného období, prostřednictvím vyhodnocení a sdělení nazvaného „Členské státy a regiony realizující Lisabonskou strategii růstu a vytváření pracovních míst prostřednictvím kohezní politiky EU v období 2007–2013.“

Tento dokument rozpracovává klíčové problémy, které jsou v něm uvedeny, a stanovuje možnou orientaci odůvodnění, cílů, realizace priorit EU a mechanismů poskytování dotací budoucí kohezní politiky.

2. PODPORA ODŮVODNĚNÍ TÉTO POLITIKY

Cíl ekonomické a sociální soudržnosti byl poprvé vyjádřen v Jednotném evropském aktu a stal se skutečností v roce 1988, přijetím prvního nařízení o politice soudržnosti. V počátečních letech této politiky byly stimuly strukturálních změn z velké části interní a souvisely s vytvářením jednotného trhu a měny a restrukturalizací důležitých průmyslových odvětví, jako je těžba uhlí, výroba oceli nebo výroba textilu. Hlavní roli při zprostředkování a realizaci těchto procesů hrála kohezní politika. S rostoucími mezinárodními problémy se tato politika začala zaměřovat na podporu změn způsobených globální ekonomikou a integrací nových členů do jednotného trhu. Lisabonská strategie zdůraznila, že Evropská unie jako celek potřebuje maximalizovat svůj potenciál, za účelem využití možností nabízených globalizací. Avšak současná finanční a ekonomická krize ukázala na strukturální slabé stránky evropských zemí a regionů. V tomto globálním kontextu je

nejefektivnějším způsobem dosažení soudržnosti podpora konkurenceschopnosti vytvářením komparativních výhod ve všech regionech.

Kohezní politika může pomoci všem regionům podílet se na udržitelné a prosperující Evropě, prostřednictvím mobilizace územních možností za účelem podpory konkurenceschopnosti.

Evropa potřebuje velké schopnosti a dovednosti a vysoce inovační ekonomiku s efektivními trhy podporovanými robustními vzájemnými vztahy. Zajištění vysokých úrovní zaměstnanosti, inovací a dovedností v zaostávajících regionech přináší zisky na základě efektivnosti, činí regiony přitažlivějšími pro investory a zvyšuje jejich životní úroveň. Kohezní politika může pomoci regionům stát na vlastních nohou v globalizované ekonomice tím, že jim pomůže zaměřit se na faktory konkurenceschopnosti a lépe využívat nevyužité ekonomické možnosti. Tímto způsobem lze politikou soudržnosti dosáhnout zároveň vyšší efektivnosti a spravedlnosti.

Kohezní politika mobilizující nedostatečně využívané zdroje je rozvoje politikou, jež zajišťuje, že všechna území, zaostávající i nezaostávající, zvýší svůj podíl na celkové ekonomické efektivnosti a růstu.

Toto odůvodnění kohezní politiky, zaměřené na udržitelný rozvoj napříč územími, našlo silnou odezvu u rozvíjejících se ekonomik jako je Čína, Rusko a Brazílie. Podepsání smluv o spolupráci v oblasti regionální politiky vytváří základ pro vybudování mezinárodních ekonomických vztahů na subnárodní úrovni a pro další výměnu zkušeností mezi regiony v rámci i mimo rámec Evropy.

3. POSÍLENÍ ROLE ÚZEMÍ A INSTITUCÍ

Mobilizace úplného potenciálu evropských regionů vyžaduje politiky, jež pomáhají lidem a podnikům co nejlépe využívat hmotných i nehmotných **územních aktiv**. Mnoho problémů lze nejlépe vyřešit na teritoriální úrovni, ať již místní, regionální, funkční nebo přeshraniční. Tento přístup byl

základem realizace kohezní politiky od jejího vzniku. Avšak explicitněji byl formulován v rámci nedávné konzultace o **územní soudržnosti**. Zároveň dochází ke konsensu v rámci OECD o roli koncepcí místní politiky při kapitalizaci územních aktiv a místních výhod jako jsou znalosti, schopnosti a dovednosti, specializace a blízkost mezi ekonomickými činiteli. Místní politiky vycházející z místní geografie a institucí mohou napomoci dosažení **udržitelného rozvoje**, prostřednictvím realizace dlouhodobých změn chování, řízení a využívání zdrojů v příslušných regionech.

V tomto ohledu jsou základem ekonomické a ekologické výkonnosti, a zvláště efektivity kohezní politiky, zdravé instituce na národní, regionální a místní úrovni. Z tohoto důvodu se kohezní politika zaměřila na budování administrativních struktur a organizačních kultur nezbytných pro realizaci komplexních investičních programů. Avšak existuje prostor pro větší důraz budoucí kohezní politiky na **rozvoj efektivních institucí**, možná se souvisejícími stimuly a podmínkami.

Ve vhodném rámci víceúrovňového řízení, jaký nabízí kohezní politika, mohou místní koncepce řešit ekonomickou neúčinnost nebo sociální polarizaci prostřednictvím **integrovaných dodávek** zboží a služeb pro veřejnost, přizpůsobených potřebám konkrétních lokalit. Tyto koncepce mohou podpořit inovativnější politiky a strategie, posílit instituce a zlepšit přístup firem a občanů ke zboží, službám a informacím. Místní politiky mohou sdružovat aktivity ve venkovských oblastech a malých a středních městech a využívat prostoru pro aglomerační úspory. Mohou podpořit interakci mezi periferními regiony a velkými metropolitními oblastmi, nebo mezi obchodními čtvrtěmi a deprivovanými městskými oblastmi, výraznějším zaměřením intervencí na teritoriální vazby. To vyžaduje **posílení koncepce rozvoje venkova a měst** a uspokojení rostoucí potřeby usnadnit a v podstatě **znovu vytvořit vazby mezi venkovem a městy**.

Je třeba posílit územní dimenzi kohezní politiky. Musíme se více zaměřit na posilování institucionální kapacity, vytváření vazeb a poskytování integrovaných řešení nových problémů.

4. PLNĚNÍ CÍŮ TÉTO POLITIKY – VÝRAZNĚJŠÍ ZAMĚŘENÍ NA ZÁKLADNÍ PRIORITY

Základní cíle kohezní politiky – zvýšení konkurenceschopnosti ve všech regionech, odstranění překážek růstu, zvláště v nejhudších oblastech, a územní spolupráce – zůstávají stejně důležité jako kdykoli předtím. Avšak jejich zaměření musí být znovu přezkoumáno s ohledem na měnící se očekávání a roli, jakou hrají územní aktiva, instituce, udržitelnost a aglomerace při řešení globálních problémů.

Strategie konkurenceschopnosti ve všech regionech **musí vycházet z územních aktiv a komparativních výhod**, za účelem podpory inovací a schopnosti rozvoje. Aby bylo dosaženo udržitelného růstu a sociální soudržnosti, regiony potřebují strategické kapacity pro identifikaci svého

růstového potenciálu, budování partnerských vztahů a co nejlepší využívání komplexních dohod a synergií mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními podniky.

Mnohé priority EU související s konkurenceschopností (inovace, podnikání, sociální zařazení, energetická účinnost, infrastruktura) mají výraznou územní dimenzi. Větší i menší města ve venkovských oblastech mohou být motory růstu a vytváření udržitelných pracovních míst. Stimuly regionální konkurenceschopnosti tvoří velmi často nehmotné faktory, jež jsou pevně vázány

na území – sdílení znalostí, blízkost, neformální sítě, lidský, sociální a institucionální kapitál, rozvoj strategií, rozvoj schopností. Politikou soudržnosti by proto mohlo být dosaženo vyšší přidané hodnoty, prostřednictvím výraznějšího zaměření opatření regionální konkurenceschopnosti na mobilizaci příslušných územních aktiv.

Tento přístup vyžaduje mnohem cílenější soubor základních priorit souvisejících s inovacemi, podnikáním a rozvojem integrovaných místních strategií v městských a venkovských oblastech. Rovněž vyžaduje přezkoumání, zda není nezbytný cílenější integrovaný přístup k sociální soudržnosti.

Podpora konkurenceschopnosti ve všech regionech vyžaduje výraznější zaměření na know-how, rozvoj schopností, rozvoj strategií a sítí. Místní společenství a nevládní organizace by měly hrát významnější roli při realizaci priorit na místě, zvláště ve městech a venkovských oblastech.

Snížení rozdílů mezi regiony a **zaměření této politiky na nejchudší části EU** vyžaduje konsensus v politických i akademických kruzích. Je odrazem spravedlnosti a efektivnosti. Snížení regionálních rozdílů není samoúčelné, nýbrž je základním prvkem harmonického rozvoje integrace EU, včetně rozšíření a jednotného trhu. Chudé regiony představují nedostatečně využívané zdroje, jež by se mohly podílet na celkovém růstu EU – například nové členské státy byly identifikovány jako potenciální „dynamo“ růstu. Avšak mnohé regiony potřebují podporu, aby rozvinuly svůj plný potenciál, plně využily jednotného trhu a zacelily infrastrukturní mezery v oblasti dopravy, ICT, životního prostředí, energie, lidského kapitálu, vzdělávání a výzkumu.

V regionech, jež pocítují silné překážky růstu, je nezbytné řešit klíčové problémy a identifikovat základní kapacity, za účelem usnadnění integrace v rámci jednotného trhu a rozvoje potenciálu jejich růstu.

Tyto rozdíly se v národním prostředí během období významných strukturálních změn, jež jsou průvodním znakem rychlého růstu, mohou zvýšit. Proto

je důležité zajistit, aby nejchudší regiony byly schopny využívat národních center růstu a aby byly položeny základy pro budoucí růst.

**Kohezní politika musí hrát důležitější roli při zajištění možnosti z-
ostávajících regionů využívat šíření znalostí a technologií z předních
regionů.**

Existuje výrazný konsensus ohledně přidané hodnoty EU související s územní spoluprací. Avšak ačkoli vytváření sítí a výměna zkušeností jsou dobře zavedenými aktivitami, existuje značný prostor pro další rozvoj role územní spolupráce při poskytování společných řešení pro sdílené problémy. Je zde rostoucí poptávka po sdílených mechanismech realizace, v rámci konkrétních přeshraničních projektů a projektů propojování sítí. Zkušenosti se Strategií pro oblast Baltského moře ukázaly, že v určitých funkčních makroregionech existuje společná touha překročit rámec pouhé spolupráce a prozkoumat možnost hlubších závazků. Aby toho bylo dosaženo, je třeba zvážit řadu aspektů:

- Mohla by být vytvořena celková strategie EU za účelem poskytnutí rámce pro spolupráci. Nadnárodní/přeshraniční programy by mohly být podmíněny podpůrným politickým rámcem vytvořeným účastnickými členskými státy.
- Mohly by být řešeny další překážky intenzivnější spolupráce, například zda by nadnárodní a přeshraniční financování mělo být přidělováno programům, a nikoli jednotlivým členským státům.
- Mnohé přeshraniční a nadnárodní problémy přesahují hranice EU. Zvýšení zaměření na intervence regionální politiky v rámci politiky evropského sousedství vyžaduje zvýšení výměny zkušeností a podpory procesu budování institucí.

**Potřeba najít společná řešení sdílených problémů vyžaduje zvýšení
rozsahu a změnu povahy územní spolupráce. Role kohezní politiky při**

rozvoji energetických a dopravních sítí, rostoucí problémy migrace a bezpečnosti a potřeba řešit sdílené environmentální problémy a podpořit ekonomickou integraci vyžadují zvýšení zaměření na spolupráci se sousedními zeměmi.

5. REALIZACE PRIORIT EU

Při dosahování svých cílů kohezní politika zároveň přispívá k realizaci klíčových priorit EU. Avšak důkazy ve stále rostoucí míře naznačují, že není plně realizován potenciál dvojích výhod mezi politikou soudržnosti a ostatními politikami. Tohoto potenciálu by mohlo být lépe využíváno prostřednictvím **lepší koordinace mezi politikou soudržnosti a odvětvovými politikami na národní úrovni a na úrovni EU, a zvýšení konkrétního zaměření jednotlivých intervencí.**

Aby bylo dosaženo maximálního účinku, je třeba zaměřit značnou část financování kohezní politiky na omezenější počet úzce vymezených základních priorit EU. Volba těchto základních priorit by měla být předmětem strategického politického procesu, kterého se účastní EU i jednotlivé členské státy.

- Pokud jde o opatření zaměřená na konkurenceschopnost a zaměstnanost v rámci Lisabonského programu, integrace národních reformních plánů a opatření kohezní politiky byla často zklamáním, navzdory úzké spolupráci. Zvláště vazby mezi tímto mikropilířem a příslušnou politikou soudržnosti byly často nevyužité.

V budoucnu musí být vytvořeny silnější vazby mezi programy kohezní politiky a Lisabonskou strategií.

Toho by mohlo být dosaženo větší integrací národních lisabonských cílů do programů a vyšší účastí místních a regionálních partnerství na národních koordinačních strukturách Lisabonské strategie a národních strategiích zaměstnanosti. Při realizaci Lisabonského programu je neméně důležitá

mobilizace potenciálu pro inovace a výzkum na regionální úrovni.

V rámci silnějších vazeb je nezbytné zlepšit mechanismus alokací a zaměřit se na základní priority.

- Boj proti klimatickým změnám a jejich dopadu na evropské životní prostředí, ekonomiku a společnost se stal ústředním bodem evropského politického programu. To platí jak pro úsilí zmírnit klimatické změny řešením problému emisí skleníkových plynů, tak pro potřebu opatření zaměřených na přizpůsobení se důsledkům těchto změn. Kohezní politika může přispět jak ke zmírnění klimatických změn, tak k přizpůsobení se těmto změnám. I když tato politika může hrát roli při podpoře opatření energetické účinnosti a environmentální infrastruktury, jak činila v nedávných letech, skutečným problémem je zahrnutí klimatických změn do základních priorit soudržnosti.

Je nezbytné znovu zvážit opatření zaměřená na zvýšení konkurenceschopnosti, s přihlédnutím k omezením a možností nízkých emisí uhlíku a k prověření investic do infrastruktury probíhajícími klimatickými změnami.

V souvislosti se zvýšeným zaměřením na klimatické změny, kohezní politika musí hrát důležitou roli při podpoře internalizace (vnitřního osvojení) nákladů činiteli veřejného a soukromého sektoru.

Jarní Evropská rada, jež se konala v roce 2005, dospěla k závěru, že je nezbytné větší vlastnictví cílů nového Lisabonského programu na místě, jež zajímá regionální a místní činitele a sociální partnery, zvláště v oblastech, kde je nezbytná větší blízkost, například v oblasti inovací a znalostní ekonomiky. Jak jsme již naznačili, kohezní politika je velmi vhodná pro plnění této funkce, díky svému výraznému zaměření na konkurenceschopnost a svým víceúrovňovým strukturám řízení.

Takové problémy, jako jsou klimatické změny, energie, globalizace a demografické změny, mají velmi diferencovaný regionální dopad a vyžadují řešení,

jež jsou navrhována a realizována na místní a regionální úrovni. Mnohé zboží pro veřejnost související s prioritami EU má proto výraznou územní dimenzi. Úspěch příslušných politik závisí na jejich schopnosti mobilizovat příslušné zainteresované osoby a občanskou společnost na národní, regionální a místní úrovni.

Kohezní politika proto musí hrát ústřední roli při realizaci priorit EU, prostřednictvím aktivní mobilizace územních činitelů po celé Evropě, včetně občanské společnosti.

6. ÚČINNĚJŠÍ A DIFERENCOVANĚJŠÍ PŘÍSTUP K SYSTÉMŮM POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ A VÝKONNOSTI

V posledních letech se rozvinul systém poskytování dotací v rámci kohezní politiky, za účelem plnění požadavků na konkurenceschopnost. V mnoha ohledech stál v popředí rozvoje této politiky. V této oblasti jsme získali mnoho pozitivních poznatků.

Normou politik ekonomického rozvoje se stalo **partnerství**. Systém **víceúrovňového řízení**, který spojuje různé úrovně při realizaci společných cílů, byl uznán jako základní prvek integračního procesu v rámci i mimo rámec EU, jako způsob organizace veřejných intervencí v komplexních společnostech globalizujícího se světa. Prostřednictvím vytváření nových typů partnerství může víceúrovňové řízení podpořit spolupráci, jež přesahuje administrativní hranice, za účelem zaměření politiky na funkční ekonomické oblasti.

Strategické pokyny pro politiku soudržnosti a Národní strategické referenční rámce posílily integraci priorit EU a vazby mezi úrovní EU a národní a regionální úrovní. V rámci **sdíleného řízení** jsou přidělovány úkoly a odpovědnost, decentralizována realizace směrem k členským státům a zároveň je Komisi udělena dozorčí funkce zaměřená na ověřování zákonnosti a správnosti realizace rozpočtu EU.

Víceleté programy zaručují, že regiony a členské státy mohou vytvářet dlouhodobé rozvojové strategie s pocitem jistoty, že budou mít k dispozici zdroje. **Finanční aditivita** zajišťuje, že opatření EU mají přirozenou přídavnou hodnotu. Konečně flexibilita programových struktur zajišťuje, že každý členský stát může přizpůsobit realizaci kohezní politiky konkrétním přírodním a ekonomickým podmínkám. To zemím umožňuje stanovit **přiměřenou rovnováhu mezi národními odvětvovými a regionálními koncepcemi** a zároveň je to odrazem respektování zásady subsidiarity.

Avšak očekávání výkonnosti kohezní politiky se zvýšila, spolu se zvýšením komplexnosti problémů. I nadále bude nezbytné zajistit **vysoké standardy finančního řízení, transparentnosti a záruk.**

Nejlepší prvky existujícího systému poskytování dotací musí být zachovány, musí být zvýšena výkonnost a zároveň zavedeny jednodušší, účinnější a efektivnější mechanismy.

Aby toho bylo dosaženo, musí být nalezena lepší rovnováha mezi pravidly a postupy požadovanými pro zajištění efektivního a řádného využívání rozpočtu EU na jedné straně a snížením administrativní zátěže realizačních orgánů a příjemců na straně druhé. Článek 317 nové Lisabonské smlouvy znovu vymezuje příslušné funkce Komise a členských států a může poskytnout prostor pro další objasnění jejich příslušné odpovědnosti při realizaci rozpočtu.

Aby bylo dosaženo lepší rovnováhy mezi výkonností, zjednodušením a zárukou finanční zákonnosti a správnosti, je nezbytné více přizpůsobit mechanismy řízení a kontroly povaze intervencí.

Aktivity v rámci regionální konkurenceschopnosti, jako jsou inovace, podnikání nebo místní rozvoj, vyžadují jiný přístup k řízení rizik a stanovování cílů než jenom základní dopravní, energetickou nebo environmentální infrastrukturu. Územní spolupráce naráží na určité problémy z důvodu řady činitelů působících v různých zemích.

Územní spolupráce, jež naráží na určité problémy v oblasti mechanismů realizace a řízení, vyžaduje postupnou změnu, na základě možností, které nabízí Evropské seskupení pro územní spolupráci (EGTC).

Diferencovanější přístup by mohl napomoci dosažení účinnějšího plnění a plně využít možnosti **zjednodušení** této politiky. Je třeba mít minimální nezbytná pravidla a postupy pro dosažení příslušných politických cílů a poskytnutí přiměřené záruky zákonnosti a správnosti výdajů. Může existovat prostor pro **zvýšení proporcionality** postupů s ohledem na hlavní rizika. Především je třeba vyvíjet společné úsilí mezi Komisí a členskými státy při zajišťování co největší srozumitelnosti a jednoznačnosti právních norem, za účelem snížení nejistoty realizačních orgánů a podporovatelů projektů

v této oblasti. Tato srozumitelnost by mohla přispět ke **správnosti a zákonnosti výdajů EU** a zvýšení záruky.

- Výraznější zaměření na výsledky a přechod ke **stanovování politiky na základě důkazů** by zlepšily dopad a přidanou hodnotu této politiky. To vyžaduje **lepší kulturu monitoringu a hodnocení** a závazek **učení se** v rámci partnerství. Zvýšené zaměření na výkonnost může být spojeno se **stimuly a podmínkami** za účelem zvýšení kvality. V této souvislosti mohou hrát roli smlouvy týkající se výkonnosti.
- Je třeba posílit **strategickou dimenzi této politiky** a její zaměření, přičemž větší důležitost by měla být připisována strategickým pokynům a národním strategickým referenčním rámcům. Je třeba zavést každoroční politickou debatu na vysoké úrovni, za účelem umožnit členským státům společně přezkoumání dosaženého pokroku. V této souvislosti existuje prostor pro zlepšení strategické role Komise.
- Kohezní politika musí nabízet příznivé prostředí pro vznik nových návrhů a koncepcí. Proto musí vzít v úvahu **větší prostor pro inovace, politická rizika a experimentování**, zvláště v oblasti obchodu a místního rozvoje. V této souvislosti by mohla být zvážena více diferencovaná pravidla vyvázání se EU ze závazků.
- Zároveň musí být rozšířena **role finančního řízení** při zvyšování využití a dopadu kohezní politiky. To je nezbytné pro konsolidaci pozitivního startu dosaženého programu JEREMIE a JESSICA a při využívání všech možností mikroúvěrů.
- Je třeba přezkoumat strategický rámec pro **velké projekty** a příslušné povinnosti Komise a členských států při zajišťování dodržování předpisů a efektivnosti, a zároveň konsolidovat zkušenosti získané na základě programu JASPERS.
- Vzhledem k současné **roztříštěnosti Fondů** je třeba přezkoumat různé možnosti zlepšení jejich jednotnosti, soudržnosti a synergií.

- Musí být přezkoumána realizace **aditivity** zaměřená na zajištění větší efektivity, například prostřednictvím harmonizace metodologie s evropskými pravidly týkajícími se národních účtů, jež jsou rovněž používána v rámci paktu stability a růstu.
- Mnoho pozorovatelů zdůraznilo, že regionální limit a transformační mechanismy v rámci této politiky jsou pro poskytování dotací neúčinné a nespravedlivé, z důvodu volatility odhadů HDP. Existuje potřeba přejít k celkovému **flexibilnímu mechanismu podpory**, jenž bude stabilní, plynulý a spravedlivý.

Mechanismy poskytování dotací se musí více zaměřit na výsledky, za pomoci strategičtějšího přístupu a politické debaty na vysoké úrovni, a zároveň poskytnout více prostoru pro experimenty a rozšíření role finančního řízení. Účinnost této politiky by mohla být zvýšena přezkoumáním dohod o velkých projektech, snížením roztržitosti fondů, harmonizací metodologie aditivity a spravedlivějším a stabilnějším mechanismem podpory.

Závěrem lze říci, že kohezní politika byla od svého vzniku základním prvkem úspěšné realizace evropské ekonomické integrace, růstu a rozvoje, prostřednictvím podpory nezbytných procesů strukturálních změn, avšak rovněž při zajišťování sdílení nákladů na přizpůsobení, jakož i přínosů účasti na jednotném trhu. Tato zásada solidarity zůstává ústředním bodem evropského projektu. V tomto duchu je třeba realizovat rozvoj této politiky.

Zpráva o konferenci

Mezinárodní konference
„Budoucnost politiky soudržnosti
a integrovaný místní rozvoj“
Praha, 26.–27. březen 2009

ÚVOD

1. Ve dnech 26.–27. března 2009 české předsednictví uspořádalo mezinárodní konferenci o budoucnosti politiky soudržnosti a integrovaném místním rozvoji. Jejím cílem byla debata o dřívější výkonnosti této politiky a zvážení jejího budoucího vývoje s ohledem na různé reformní tlaky a návrhy. Tato konference se zúčastnilo více než 150 účastníků z evropských institucí, členských států i sousedních zemí. Niže uvedený dokument poskytuje shrnutí diskusí konaných na této konferenci.

BUDOUCNOST POLITIKY SOUDRŽNOSTI

2. Konference začala zvážením **odůvodnění této politiky**. Ačkoli cíl soudržnosti je zakotven ve Smlouvě o založení, role této politiky je někdy zpochybňována. Předtím, než začneme diskutovat o tom, jak by tato politika měla být realizována a financována, je důležité si objasnit, proč tato politika existuje. Účastníkům byla připomenuta původní odůvodnění intervencí EU: potřeba vyhnout se zklamání ohledně evropské jednoty; vzájemné zájmy sdílené bohatými i chudými regiony v rámci 'harmonického rozvoje' EU; a ekonomický cíl pomoci chudým regionům využít výrobních faktorů a jejich potenciálu. Moderní výklad považuje politiku soudržnosti za rozvojovou politiku zaměřenou na zvýšení růstového potenciálu každého **regionu**; a zajištění toho, že žádný **občan** není znevýhodněn prostředím, ve kterém žije. Bylo zdůrazněno, že

tato politika není vyrovnávacím fondem a že jejím cílem není podpora příjmů, bezpodmínečná konvergence ani redistribuce, i když má redistribuční účinky.

3. I Důkazy o dřívější výkonnosti této politiky jsou různé. Bylo konstatováno, že klíčovým problémem je kauzalita – určení dopadu Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na růst. Jiným problémem jsou náklady obětované příležitosti: mohly by dané finanční prostředky být vynaloženy lépe prostřednictvím jiných politik EU nebo jiných členských států? Dále bylo argumentováno, že redistribuční role Strukturálních fondů odvádí zdroje z ekonomických center – čímž snižuje potenciál růstu – namísto zaměření především na efektivní využívání finančních prostředků. Jiní účastníci se domnívali, že existují přesvědčivé důkazy pozitivního dopadu politiky soudržnosti – například ve Španělsku a východním Německu – kde ekonomický výzkum dokazuje dopady fondů na růst, konvergenci a produktivitu. Pokud jde o problém konvergence, nedávná práce OECD nově objasňuje zdroje růstu, přičemž 70 procent růstu EU je vysvětlováno růstem zaostávajících regionů. Řečníci rovněž citovali důležité politické a institucionální přínosy související s politikou v takových oblastech jako je strategické plánování, integrovaný rozvoj, institucionální spolupráce (partnerství) a šíření kultury hodnocení. Vzhledem k tomu, že výkonnost této politiky se v jednotlivých zemích a regionech liší, klíčovou otázkou je: jaké jsou politické nebo institucionální předpoklady/požadavky týkající se efektivního a účinného využívání Fondů? V současné době máme velmi málo informací o tom, jaké politiky na různých úrovních a za různých okolností fungují nejlépe.

4. Pokud jde o budoucnost, mapy regionálních potřeb a potenciálu v Evropě se mění, neboť problémy, kterým regiony čelí, jsou stále složitější. Dokument DG REGIO nazvaný **Regiony v roce 2020** odhaluje, že střednědobého/dlouhodobého hlediska, různou zranitelnost evropských regionů vůči globalizaci, demografickým trendům, klimatickým změnám a využívání a dodávkám energie. Zpráva o práci Evropské pozorovací sítě pro územní plánování (ESPON) rovněž ukazuje různé dynamiky růstu a výkonnosti regionů a různé scénáře územního rozvoje, v závislosti na tom, zda se politiky EU zaměřují na konkurenceschopnost a soudržnost. Řečníci zdůraznili bezpro-

střednější dopady současné ekonomické krize, přičemž konstatovali, že z této krize vyjdou regionální vítězové a poražení a že během pěti let mohou být mapy regionálního znevýhodnění zcela jiné. V této souvislosti je třeba si položit otázku, zda rozlišování mezi 'chudými' a 'bohatými' regiony je vhodné jako základ pro politické intervence.

5. To vedlo k otázce: kde má politika soudržnosti intervenovat? Zde nebylo problémem odůvodnění regionální politiky **jako takové**, nýbrž oblasti, kde je role EU odůvodněná. Byly předloženy různé argumenty ve prospěch zaměření politiky soudržnosti na zaostávající regiony, zaměření podpory na národní úroveň, nebo poskytování podpory všem regionům v celé EU. Tyto argumenty odrážely různé názory (ekonomické versus politické) na odůvodnění této politiky a rovněž různé koncepce evropské integrace a role Evropské komise. Bylo konstатовáno, že jsou to 'legitimní rozdíly', jež by měly být prodiskutovány nyní a neponechávány na rozpočtová jednání.

6. Aktuálním problémem je odezva politiky soudržnosti na současnou ekonomickou krizi. Řečníci se shodli, že Fondy nejsou nástrojem řešení krize, avšak mohou se podílet na politickém řešení – tato politika se skutečně účinně podílí na Evropském plánu na oživení ekonomiky (urychlení realizace Fondů, 'chytré investice', atd.). Avšak příčiny a následky krize jsou velmi různé; některé členské státy vytvořily národní nebo regionální balíčky na oživení ekonomiky, jiné potřebovaly podporu od MMF a jejich národní rozpočty jsou pod tlakem. Tato politika si musí zachovat své zaměření na řešení dlouhodobých strukturálních slabých stránek a podporu růstu a konkurenceschopnosti.

7. Musí se tato politika změnit? Pokud ano, jak? Bylo konstатовáno, že tváří v tvář různým složitým problémům musí být jejich řešení přizpůsobena potřebám jednotlivých míst/regionů, s politickou odezvou v různém územním měřítku. Úspěch závisí na tom, zda jsou regiony schopny využít svého potenciálu mobilizací místních aktiv a rovněž posílením vzájemných vztahů mezi regiony. Koncepce místní politiky poskytuje způsob odezvy, koncipované (za použití definice OECD) jako „včasný, transparentní a citlivý rámec integrovaných projektů, spojující znalosti na subnárodních úrovních s národními strate-

giemi a strategiemi EU". Během panelové diskuse bylo identifikováno několik problémů pro debatu o reformě.

- Současná politika má příliš mnoho cílů – existuje potřeba více soustředit zdroje na konkrétní cíle a priority, i když někteří řečníci vyjádřili pochybnost, zda členské státy budou mít „odvahu“ se zavázat k užšímu tématickému zaměření (během jednání o období 2007–13 tomu tak nebylo).
- Existuje rovněž potřeba si ujasnit, jak lze dosáhnout realizace a vyhodnocení cílů. Některé cíle související s Lisabonskou strategií jsou vágní. To platí tím více o územní soudržnosti: jak poznáme, zda bylo dosaženo pokroku u tohoto cíle?
- Je třeba znovu zvážit kritéria způsobilosti, možná s pozměněnou podporou Konvergence pro regiony, jež jsou těsně nad limitem 75%. To napomůže řešení potřeb zaostávajících regionů v rámci Regionální konkurenceschopnosti & zaměstnanosti (RCE) – v současné době se potřebují dostat pod úroveň 75% HDP Evropské unie na hlavu, aby bylo možno aplikovat tuto politiku. Odstupňování úrovně podpory rovněž napomůže řešení „hraničního efektu“ mezi sousedními regiony Konvergence a regiony RCE v některých členských státech.
- Rozsah Fondu soudržnosti by měl být rozšířen tak, aby zahrnoval infrastrukturu pro vědu a výzkum. To by umožnilo cílené investice zaměřené na kvalitativní zlepšení evropské infrastruktury pro vědu a výzkum, a zároveň by to posílilo vazby mezi politikou soudržnosti a Lisabonskou strategií.
- Při řešení nových problémů by mělo být využito potenciálu pro nové země. Územní soudržnost znamená více uvažovat o „funkčních regionech“.
- Místní politika vyžaduje mobilizaci místních zdrojů. Přesto jsou mnohé programy koncipovány odshora dolů, ať již na národní nebo regionální úrovni. Je třeba posílit roli místních orgánů a občanské společnosti.

- Je nezbytný nový přístup této politiky ke „sdílenému řízení“ (mezi Komisí a členskými státy). Vymizel duch pozitivního partnerství, ve prospěch kontrolní/auditní funkce Komise.
- Řízení této politiky na místě musí být profesionálnější. Osoby realizující programy v regionech čelících složitějším problémům musí být lépe vyškoleny.

8. Reforma realizace této politiky: evoluce nebo revoluce? Existuje široce rozšířená nespokojenost se systémem realizace; bylo argumentováno, že problémy vznikají proto, že jednotný soubor pravidel nemůže vyhovět různým

institucionálním uspořádáním 27 členských států. Zatímco někteří účastníci obhajovali zjednodušení, jiní se tázali, zda je diferencovaný přístup k pravidlům politicky přijatelný. Byly předloženy argumenty pro radikální reformu systému realizace, avšak jiní upřednostňovali kontinuitu na základě toho, že každý soubor změn vede k úpravám realizace a zpožděním pro osoby, které tuto politiku provádějí na místě. Bylo řečeno, že důsledky jsou pro celou řadu realizačních orgánů podobné jako důsledky „pokusu změnit kurs flotily stovek lodí různých velikostí“. Je rovněž nezbytný jiný vztah mezi Komisí a členskými státy. Účastníci se domnívali, že Komise by měla rozvinout své schopnosti a odborné znalosti, aby mohla zaujmout výraznější poradní roli a podporovat experimentování a učení.

INTEGROVANÝ MÍSTNÍ ROZVOJ

9. Důležitost místního rozvoje vychází z premisy, že evropské problémy mají důležitou místní dimenzi. Integrovaný místní rozvoj je kombinací různých opatření na místní úrovni a budování vhodných institucí reagujících na místní problémy. Několik řečníků citovalo příklady efektivních iniciativ EU a národních a subnárodních iniciativ na podporu integrovaného místního rozvoje. Tyto iniciativy často neposkytují celé řešení problémů, avšak jsou doplňující (možná základní) součástí širších strategií. Je otázkou, zda úspěšné příklady místních opatření mohou být transformovány na širší rámce integrovaného rozvoje.

10. Hranice pro politická opatření se stávají pohyblivými. Diferencovaný výskyt územních problémů vyžaduje uvažování o politických odezvách v různých územních měřítcích a v různých časových obdobích. Možná, že budou nezbytné jiné ukazatele pro vymezení „území“ pro politická opatření. Jedna prezentace rozlišovala mezi „pevnými územími“ – jež sestávají z jednotek územní samosprávy jako jsou oblasti místní samosprávy nebo správní regiony – a ‘flexibilními územími’, jež jsou vymezena rozvojovými problémy a zahrnují různé typy interakcí a vzájemných vztahů mezi jednotlivými místy. „Flexibilní území“, například funkční regiony, makroregiony a sítě, často protínají

nebo přesahují administrativní hranice. Avšak je důležité, aby nová území byla pro lidi smysluplná; jednou z nevýhod používání systému NUTS II pro realizaci této politiky je, že někdy vytváří administrativní kapacity pro regiony, se kterými se lidé nemohou ztotožnit. Problémem politiky soudržnosti je, jak může přizpůsobit nebo aktivně napomoci novým územím a formám institucionálních vztahů. Příkladem nové oblasti je Strategie pro oblast Baltského moře; je možno tuto koncepci reprodukovat jinde?

11. Jak je možno co nejlépe podporovat integrovaný místní rozvoj?

Bylo řečeno, že efektivní místní rozvoj má tři hlavní požadavky: musí být považován za dlouhodobý proces; vyžaduje příslušné řídicí kapacity pro mobilizaci místních činitelů a zdrojů; a vyžaduje angažovanost všech osob. V panelové diskusi byl identifikován další soubor důležitých faktorů, na základě zkušeností s místními rozvojovými iniciativami:

- koncepce **udržitelného rozvoje**, která spojuje ekonomickou, sociální a environmentální dimenzi rozvoje;
- **opatření šitá na míru**, se sofistikovanou místní kombinací tvrdých a měkkých opatření;
- **spolupráce mezi místními činiteli**, zahrnujícími nejen 'standardní' organizace, nýbrž rovněž celou řadu orgánů a skupin, za účelem vytváření nových návrhů – zvláště v době krize, kdy jsou nezbytné nové zdroje růstu a nové způsoby provádění různých věcí;
- **subsidiarita** – oblasti potřebují správné povinnosti a pobídky, aby mohly využít místního potenciálu;
- **propojitelnost** – mezi územími je důležitá pro zajištění vnějších kontaktů míst/regionů a využívání interakcí s jinými místy;
- **inspirace** – je nezbytné vedení/motivace jako stimul k akci a ke změně – jež může pocházet z regionů, avšak může potřebovat stimul nebo intervenci zvenčí; a
- **podpůrný politický rámec**, což je částečně problém financování, avšak rovněž problém správných nástrojů, flexibilních institucí a rámce pro strategické plánování, za účelem zajištění soudržnosti intervencí na různých úrovních.

12. Poslední otázka se týkala role politiky soudržnosti v integrovaném místním rozvoji: měli bychom na všech regionech požadovat, aby zahrnuly integrovaný místní rozvoj do programů, nebo by Komise měla působit jako zprostředkovatel/podněcovatel regionů, jež si přejí podporovat integrovaný místní rozvoj? Během diskuse byly zdůrazněny čtyři hlavní problémy.

- Integrovaný místní rozvoj je složitý a vyžaduje přiměřené znalosti, aby bylo vyloučeno opětovné vynalézání již vynalezeného. Rozdíly mezi členskými státy a regiony znamenají, že neexistuje žádná „nejlepší praxe“, avšak že je zde prostor pro učení a výměnu zkušeností. Role Komise by se měla dále rozvinout, aby podporovala mobilizaci znalostních toků a poskytování konzultací.
- Mohly by být zváženy nové nebo přizpůsobené nástroje, jež by učinily finanční podporu přístupnější, zvláště za použití více komerčně zaměřených nástrojů jako je rizikový kapitál a revolvingové fondy a jiné experimentální nástroje, jež jsou v současné době zvažovány EIB a DG REGIO – avšak tyto nástroje musí být přizpůsobeny potřebám místního rozvoje. Je rovněž důležité zjednodušit přístup, například prostřednictvím míst poskytujících komplexní služby nebo racionalizace/zjednodušení Fondů.
- Politika soudržnosti se musí stát všeobecně přístupnější místním společnostem. Zkušenosti s iniciativami zaměřenými na místní rozvoj ukázaly na problém, jak zainteresovat místní společnosti – nejprve při pochopení politického systému, poté při navrhování a realizaci projektů, a posléze při dodržování požadavků na finanční řízení a audit.
- Pro zajištění dobrého pochopení realizovaných opatření je nezbytné hodnocení a odezva. To vyžaduje další výzkum přiměřené kombinace kvantitativních a kvalitativních ukazatelů pro monitoring a hodnocení pokroku a dopadů iniciativ zaměřených na integrovaný místní rozvoj.

Profesor John Bachtler

European Policies Research Centre, University of Strathclyde

Tým zodpovědný za organizaci předsednictví ČR v Radě EU na Ministerstvu pro místní rozvoj

Vrchní ředitel odpovědný za přípravu CZ PRES

Mgr. EMIL HORČIČKA

Vrchní ředitel sekce NOK a evropských záležitostí

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 164 **E-mail:** emil.horcicka@mmr.cz

Koordinátor přípravy CZ PRES

Mgr. JAN FLUXA

Zástupce ředitelky odboru evropských záležitostí

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 497 **E-mail:** jan.fluxa@mmr.cz

Organizační a logistická příprava CZ PRES

IRENA AHNEOVÁ

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 448 **E-mail:** irena.ahneova@mmr.cz

Mgr. ALICE BOHÁČKOVÁ

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 727 **E-mail:** alice.bohackova@mmr.cz

Tisková mluvčí CZ PRES

Ing. PETRA HOLOPÍRKOVÁ

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 599 **Mobil:** +420 731 861 624

E-mail: petra.holopirkova@mmr.cz

Obsahová příprava CZ PRES

Ing. arch. DANIELA GRABMÜLLEROVÁ, MBA, Ph.D.

Ředitelka odboru evropských záležitostí

Budoucnost kohezní politiky, Územní soudržnost

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 341 **E-mail:** daniela.grabmullerova@mmr.cz

Mgr. JAN FLUXA

Zástupce ředitelky odboru evropských záležitostí

Budoucnost kohezní politiky

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 497 **E-mail:** jan.fluxa@mmr.cz

RNDr. JOSEF POSTRÁNECKÝ

Ředitel odboru rozvoje a strategie regionální politiky

Urbánní problematika – Lipská charta

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 864 488 **E-mail:** josef.postranecky@mmr.cz

Mgr. ZORAN NERANDŽIČ

European Regional Co-Operation

Evropská územní spolupráce, AP1

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 573 **E-mail:** zoran.nerandzic@mmr.cz

Předseda pracovní skupiny Rady EU pro veřejné zakázky (G2)**Mgr. JAN SIXTA**

Vrchní ředitel legislativně právní sekce

Opovědný za právní vztahy, veřejné zakázky a koncese

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 218 **E-mail:** jan.sixta@mmr.cz

Předseda pracovní skupiny Rady EU pro strukturální opatření (B5)**Mgr. JAN FLUXA**

Zástupce ředitelky odboru evropských záležitostí

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 497 **E-mail:** jan.fluxa@mmr.cz

Publicita CZPRES**ZUZANA GOIŠOVÁ**

Adresa: Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské náměstí 6, Praha 1

Telefon: +420 224 861 544 **E-mail:** Zuzana.goisova@mmr.cz

Stálí zástupci České republiky v Bruselu**ŠÁRKA DYBCZAKOVÁ**

Rada ECOFIN, finanční perspektiva

Adresa: 15, Rue Caroly, B-1050 Brussels

Telefon: +32 2 2139 167 **Fax:** +32 2 2139 186 **E-mail:** sarka_dybczakova@mzv.cz

TOMÁŠ NEJDL

Politika soudržnosti

Adresa: 15, Rue Caroly, B-1050 Brussels

Telefon: +32 2 2139 190 **Fax:** +32 2 2139 186 **E-mail:** tomas_nejdl@mzv.cz

STANISLAV SCHNEIDR

Politika soudržnosti, nejvzdálenější regiony

Adresa: 15, Rue Caroly, B-1050 Brussels

Telefon: +32 2 2139 121 **Fax:** +32 2 2139 186 **E-mail:** stanislav_schneider@mzv.cz

Hlavní evropští institucionální partneři

Evropský parlament

Role	Politický a legislativní orgán, poslanci jsou voleni přímou volbou občany
Členové	785 členů parlamentu volených 27 členskými státy
Funkční období	5 let
Adresa	Plateau du Kirchberg, B.P. 1601, L-2929 Luxembourg
Domovská stránka	http://europarl.europa.eu
V čele	Hans-Gert Pöttering – předseda

Výbor REGI Evropského parlamentu

Role	Výbor pro regionální rozvoj – jeden z výborů Evropského parlamentu – zabývá se mimo jiné kohezní politikou a územní soudržností
Členové	57 členů a 53 náhradníků
Funkční období	5 let
Adresa	Plateau du Kirchberg, B.P. 1601, L-2929 Luxembourg
Domovská stránka	http://europarl.europa.eu
V čele	Gerardo Galeote – vedoucí

Evropská komise

Role	je orgánem iniciativním, výkonným a kontrolním. Jedině ona je oprávněna předkládat legislativní návrhy Radě Evropské unie
Členové	27 členských států
Funkční období	5 let
Adresa	B-1049 Brussels
V čele	José Manuel Barroso – předseda

Evropská komise pro regionální politiku – generální ředitelství pro regionální politiku

- Poslání** Posílit ekonomickou, sociální a teritoriální soudržnost, snížit nerovnost na úrovni vývoje mezi regiony a členskými státy.
- Adresa** B-1049 Bruxelles
- Domovská stránka** http://ec.europa.eu/regional_policy/
- V čele** Danuta Hübner – komisařka pro regionální politiku
Dirk Ahner – ředitel EK pro regionální rozvoj

Evropský statistický úřad – EUROSTAT

- Poslání** Poskytovat Evropské unii vysoce kvalitní statistické informační služby. Generální ředitelství a součást EK
- Adresa** Poštovní: Bâtiment Jean Monnet, Rue Alcide de Gasperi, L-2920 Luxembourg
Sídlo: Bâtiment Joseph Bech, 5 Rue Alphonse Weicker, L-2721 Luxembourg
- Domovská stránka** <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
- V čele** Joaquín Almunia – Komisař pro hospodářské a finanční záležitosti

Evropský účetní dvůr

- Role** Kontrola hospodaření EU; jako externí auditor EU se podílí na zlepšování finančního řízení EU. Vystupovat jako nezávislý strážce finančních zájmů občanů Unie
- Adresa** 12, rue Alcide De Gasperi
L-1615 Luxembourg
- Domovská stránka** <http://eca.europa.eu>
- V čele** Víto Manuel da Silva Calidera – předseda

Hospodářský a sociální výbor

Role	Hospodářský a sociální výbor je poradní orgán Evropské unie, který umožňuje veřejnosti konzultovat politiky Unie a vyjadřovat k nim svá stanoviska.
Členové	344 členů (ČR zastupuje 12 členů)
Funkční období	5 let
Adresa	99, Rue Belliard B-1040 Brussels
Domovská stránka	http://eesc.europa.eu
V čele	Mario Sepi – předseda

Výbor regionů

Role	Výbor regionů je konzultační orgán Evropské unie. Členové Výboru jsou např. starostové měst, zástupci krajů apod. Členy vybírá Rada Evropské unie na funkční období čtyř let
Členové	344 Members
Funkční období	4 roky
Adresa	99-101, Rue Belliard B-1040 Brussels
Domovská stránka	http://cor.europa.eu
V čele	Luc van den Brande – předseda

Evropská investiční banka

Role	Jejím hlavním účelem je poskytování dlouhodobých půjček na kapitálové investice subjektům soukromého i veřejného sektoru, včetně bank a podíl na vyváženém vývoji a ekonomické a sociální soudržnosti členských států.
Členové	27 členských států coby podniků
Adresa	100, Boulevard Konrad Adenauer L-2950 Luxembourg
Domovská stránka	http://www.eib.org
V čele	Charilaos Stavarakis – předseda

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1

telefon: 22486 1111 (ústředna)

fax: 22486 1333 (centrální)

e-mail: tiskove@mmr.cz

www.mmr.cz

www.eu2009.cz